

Rinnekodeit

Rinnekodeit – mielipiteet hoivapalveluista 2025

Tutkimus: Verian / Sakari Nurmela,
tutkimusjohtaja

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Hoivapalveluiden hankkiminen	1
3	Yksityisten ja julkisten hoivapalvelutarjoajien luonteenpiirteitä	4
4	Palvelusetelin toiminnan tunteminen	8
5	Paras vaihtoehto ikääntyneen hoivan järjestämiseen	9

1 Johdanto

Seuraavassa esitetään yhteenveto tutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten näkemyksiä hoivapalveluista.

Mielenkiinnon kohteena oli ensinnäkin se, kuinka moni on hankkinut tai aikeissa hankkia itselleen tai läheiselleen ikääntyneille tarkoitettua hoivapalvelua.

Tämän lisäksi tutkimukseen osallistuneita pyydettiin kertomaan, suosisivatko he yksityistä vai julkista hoivapalvelujen tarjoajaa ja mitkä olisivat heidän valintansa perusteet.

Tämä tieto täydentyi näkemyksillä molempien luonteenpiirteistä eli siitä, mitkä ovat ne asiat, jotka liitetään kaikkein vahvimmin yksityisiin ja julkisiin hoivapalveluihin.

Lopuksi selvitettiin, kuinka tuttu asia hoivapalveluiden hankkimiseen myönnettävä palveluseteli on sekä mitä pidetään mieluisimpana vaihtoehtona ikääntyneen hoivan järjestämiseen.

Tutkimusaineisto on koottu Kantarin Kanavalla 8. - 17.8.2025. Kyseessä on Verianin käyttämä vastaajapaneeli, jonka tiedonsiirrossa hyödynnetään internetiä.

Haastattelujen kokonaismäärä on 1 008. Tutkimusotos muodostettiin monivaiheisella ositetulla otannalla. Tutkimustulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla noin 3,1 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Tutkimukseen osallistuneiden joukko edustaa maamme 18 vuotta täyttäneitä väestöä pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat.

Verian (joka aiemmin on tunnettu mm. nimillä Suomen Gallup Oy, TNS Gallup ja Kantar Public) on toteuttanut tutkimuksen Rinnekodit Oy:n toimeksiannosta.

2 Hoivapalveluiden hankkiminen

Aivan tutkimuksen aluksi siihen osallistuneita pyydettiin kertomaan, ovatko he hankkineet edellisen tai aikeissa hankkia seuraavan viiden vuoden kuluessa joko itselleen tai läheiselleen ikääntyneille tarkoitettuja hoivapalveluita.

Vajaa kymmenesosa (9 %) kertoi hankkineensa niitä. Hieman useampi (12 %) totesi aikovansa hankkia niitä lähivuosina. Kaksi kolmesta (68 %) ei ollut sen enempää hankkinut palveluita kuin aikeissa tehdä niin.

Asia koskettaa yhtä lailla melkein pä mihin tahansa väestöryhmään kuuluvia. Erot väestöryhmien välillä eivät ole kovinkaan suuria.

Ikä on ainoa poikkeus tähän sääntöön. Asia on 50 vuotta täyttäneille ja vanhemmille selvästi ajankohtaisempi kuin sitä nuoremmille.

50–59-vuotiaista 14 prosenttia on hankkinut hoivapalveluita. 19 prosentilla on sellaisia aikeita. 60–69-vuotiaiden vastaavat luvut ovat 16 ja 12 prosenttia.

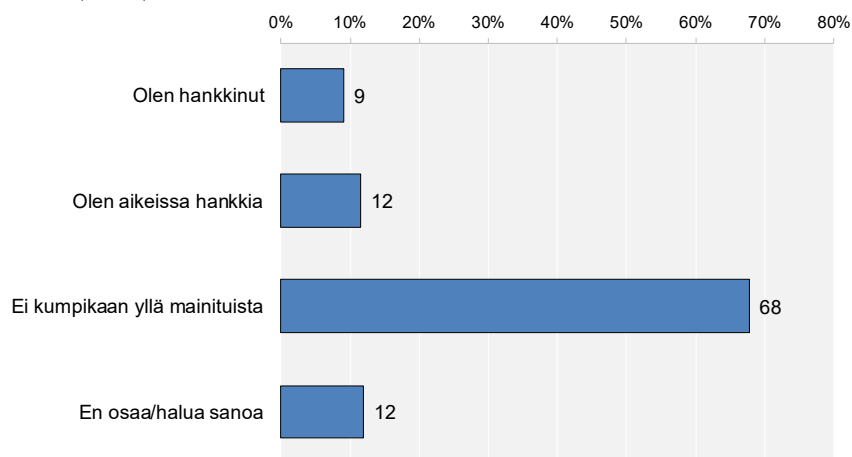
Alle 40-vuotiaista 75–80 prosenttia ei kertonut kummastakaan.

Joukko jakaantui melkoisesti, kun kysyttiin, kumpaa suosisi itsensä tai oman läheisensä kohdalla, yksityistä vai julkista hoivapalvelujen tarjoajaa.

Joka kolmas (33 %) valitsi julkisen, joka neljäs (24 %) yksityisen. Joka viidennelle (21 %) ei olisi väliä sillä, onko palveluita tarjoava taho yksityis- vai julkisomisteinen. Yhtä moni (22 %) ei osannut sanoa, suosisi valintatilanteessa.

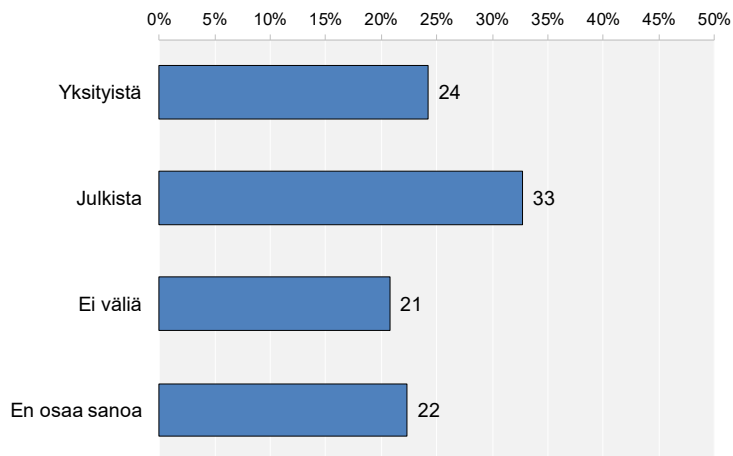
OLETKO HANKKINUT TAI HANKKIMASSA LÄHIAIKOINA (EDELLISEN / SEURAAVAN VIIDEN VUODEN AIKANA) IKÄÄNTYNEILLE TARKOITETTUA HOIVAPALVELUA ITSELLESI TAI LÄHEISELLESI?

YHTEENSÄ (n=1008)

KUMPAA SUOSISIT ITSESI TAI OMAN LÄHEISESI KOHDALLA, YKSITYISTÄ VAI JULKISTA HOIVAPALVELUJEN TARJOAJAA?

YHTEENSÄ (n=1008)

Naisten ja miesten arviot eivät eronneet toisistaan, eri-ikäisten kyllä.

Mitä iäkkäämmältä henkilöltä asiaa kysyi, sitä todennäköisemmin tämä otti kantaa julkisen palveluntarjoajan puolesta. 70 vuotta täyttäneistä käytännössä joka toinen (49 %) ja 60–69-vuotiaistakin 47 prosenttia teki niin.

Yksityisten hoivapalvelujen tarjoajat saivat suhteellisesti ottaen eniten suosiota joukon nuorimmilta. Enintään 30-vuotiaista 42 prosenttia suosisi niitä, jos olisi hankkimassa kyseisiä palveluita.

Poliittisesti oikealla olevista 41 prosenttia suosisi yksityisen sektorin palveluntarjoajaa, 26 prosenttia julkista. Vasemmalle sijoittuvista taas 56 prosenttia valitsisi itselleen tai läheiselleen julkisen hoivapalvelujen tarjoajan, 16 prosenttia yksityisen.

Miksi suosisi julkista?

3

Sanapilvessä kirjasimen koko viittaa vastausfrekvenssiin: mitä suurempi kirjasin on kyseessä, sitä useammin vastaajat perustelivat näkemystään kyseisin argumentein.

Luonnollisesti tarkastelutapa yksinkertaistaa tilannetta. Syyt ovat varmasti moninaisempia kuin, mitä sanapilvi nostaa näkyviin. Toisaalta se myös oivallisesti pelkistää. Esiin nousevat sanat ovat varmasti merkittävimpiä päätöksiin vaikuttavia asioita.

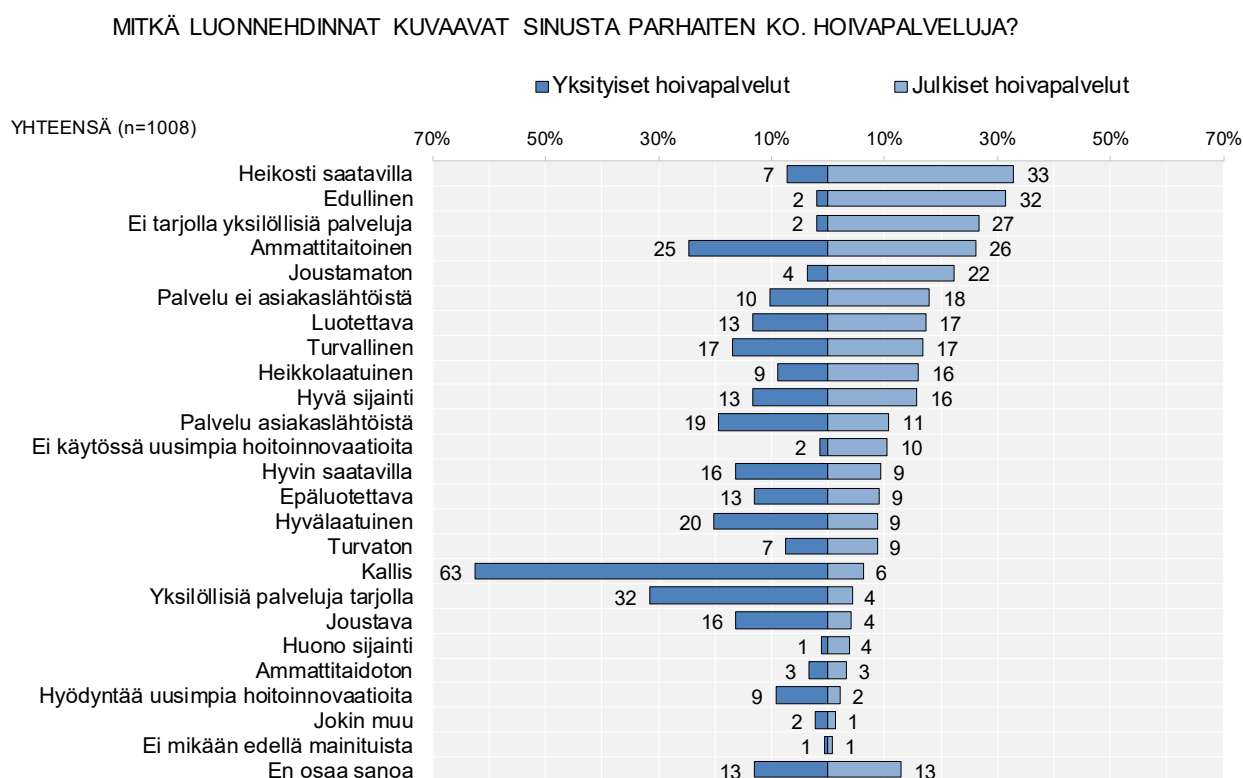
Ylemmältä sanapilvestä havaitsee, että yksityisen sektorin suosiminen johtuu usein siitä, että sieltä saatavan palvelun uskotaan olevan parempaa, laadukkaampaa ja runsaampaa.

Alempi sanapilvi taas kertoo, että julkisen sektorin valttina on hinta ja toisaalta se, että on julkista. Eräät pitävät arvossaan sitä, että palvelua tarjoavan organisaation luonteeseen ei kuulu taloudellisen voiton hankkiminen omistajilleen.

3 Yksityisten ja julkisten hoivapalvelutarjoajien luonteenpiirteitä

Tarkastelua täydennettiin kysymyksillä, joissa tutkimukseen osallistuneet pääsivät kertomaan, minkälaisia luonteenpiirteitä he liittivät toisaalta yksityisen, toisaalta julkisen sektorin tarjoamiin hoivapalveluihin.

Näihin kysymyksiin annetut vastaukset on koottu alla olevaan kuvioon, joka kertoo kaikkien vastaajien käsitykset kummastakin.

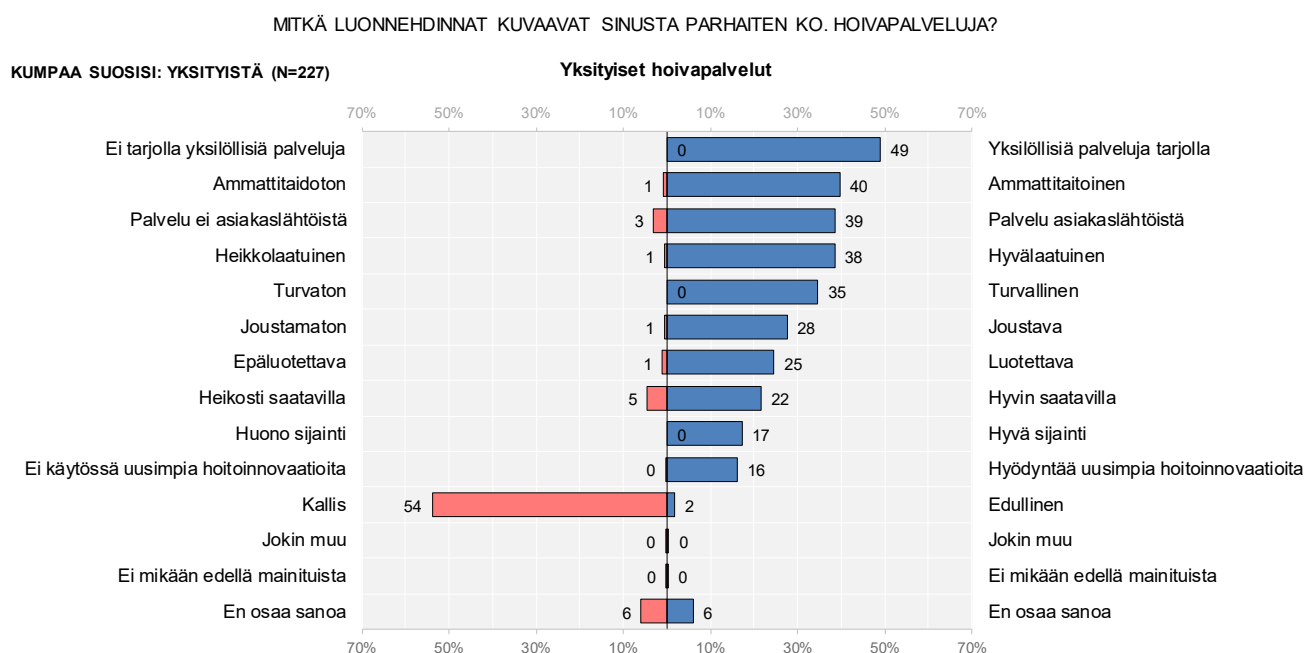
Näkemykset yksityisen ja julkisen sektorin tarjoamista hoivapalveluista ovat osin hyvinkin erilaiset. Toisaalta joitakin samankaltaisuuksiakin niiden väliltä löytyä.

Ammattitaito liitetään molempiin yhtä voimakkaasti. Myös turvallisuus, luotettavuus ja hyvä sijainti ovat asioita, joita osapuilleen yhtä moni löytää kummasta tahansa.

Kustannukset ovat sektoreita voimakkaimmin erottelava asia. Siinä missä edullisuus on julkista sektoria toiseksi eniten kuvaava ominaisuus, kalleus on ylivoimaisesti voimakkaimmin yksityisiin palveluihin liitetty asia. Se on itse asiassa ainoa piirre, jonka enemmistö liittyy siihen.

Yksilöllisten palveluiden saattavuus on toinen sektoreita erottava tekijä. Sitä on suomalaisten arvioiden mukaan selvästi enemmän tarjolla yksityisellä puolella. Myös joustavuus, palveluiden saatavuus sekä uusimpien hoitoinnovaatioiden hyödyntäminen liitetään siihen vahvemmin kuin julkiseen sektoriin.

Eräät kielteiset ominaisuudet liitetään julkiseen sektoriin vahvemmin kuin yksityiseen. Palveluiden heikko saatavuus, joustamattomuus, yksilöllisten palveluiden puute ja vähäisempi asiakaslähtöisyys ovat hyviä esimerkkejä sellaisista.

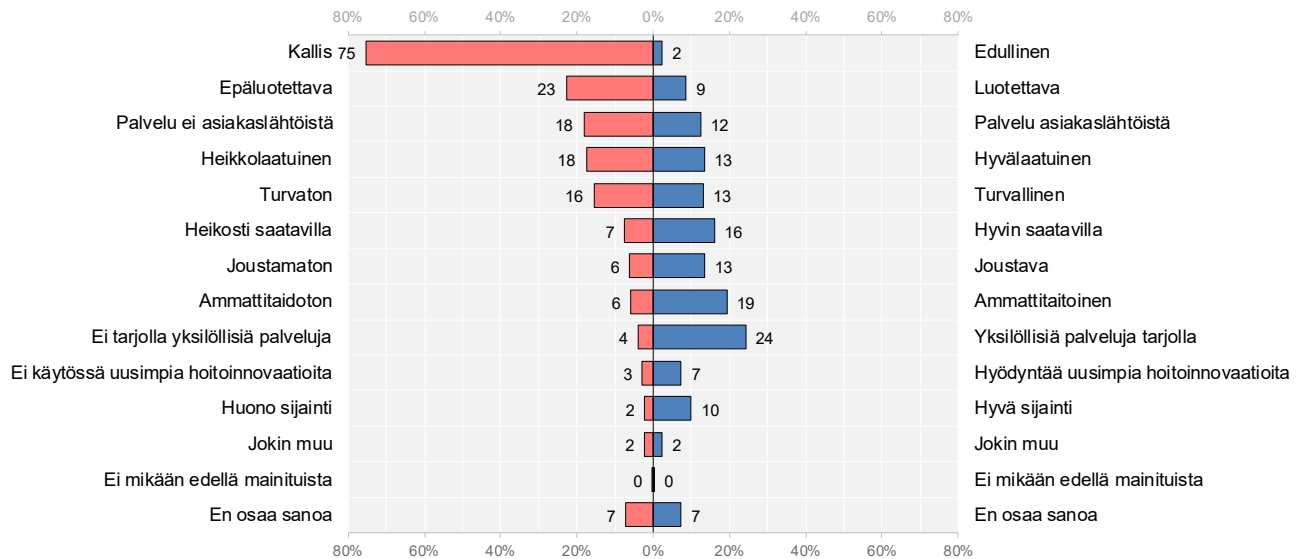

Yllä olevasta kuviosta käy ilmi se, että jos jättää ottamatta palveluiden kalleuden huomioon, yksityistä sektoria suosivien käsitykset siitä ovat lähes järkiään positiivisia. Varsinaisia heikkouksia nämä henkilöt eivät yksityisen puolen palveluihin liitä oikeastaan lainkaan.

MITKÄ LUONNEHDINNAT KUVAAVAT SINUSTA PARHAITEN KO. HOIVAPALVELUJA?

KUMPA SUOSISI: JULKISTA (N=357)

Yksityiset hoivapalvelut

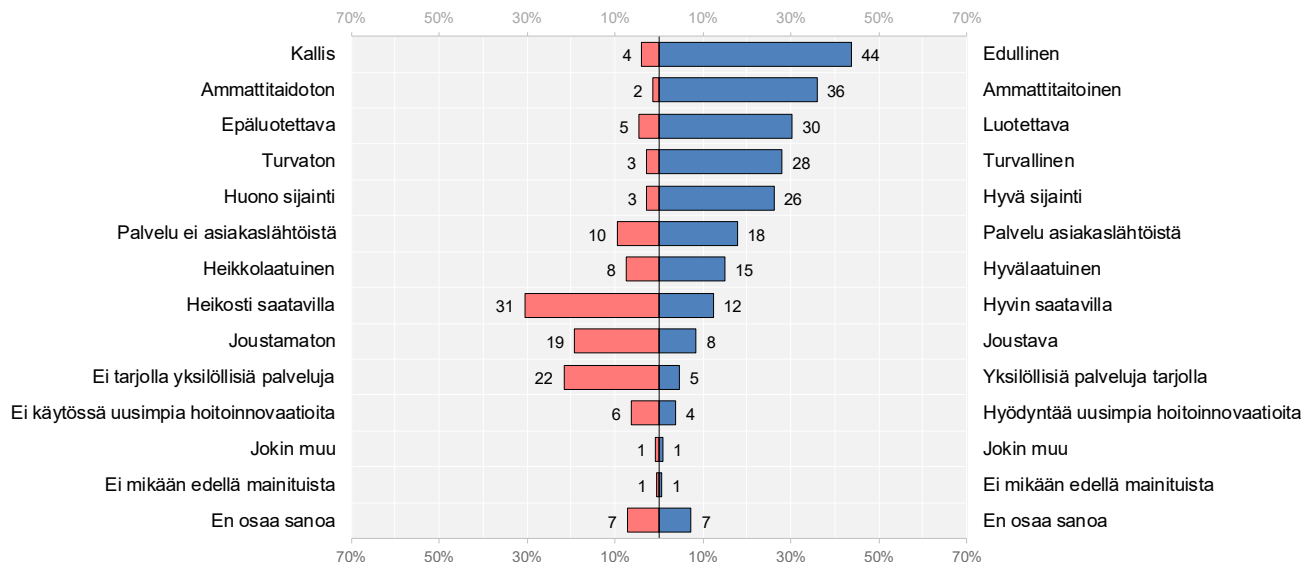
Julkista sektoria preferoivien käsitykset yksityisestä sektorista jakaantuvat enemmän. Heillä ei myöskään ole siitä yhtä vahvoja mielipiteitä kuin sitä suosivilla.

Näkemykset palveluiden kalleudesta kuitenkin muodostavat tämän säännön vahvistavan poikkeuksen. Peräti kolme neljästä (75 %) julkista sektoria suosivasta uskoo yksityisesti tuotettujen hoivapalveluiden olevan kalliita.

MITKÄ LUONNEHDINNAT KUVAAVAT SINUSTA PARHAITEN KO. HOIVAPALVELUJA?

KUMPA SUOSISI: JULKISTA (N=357)

Julkiset hoivapalvelut

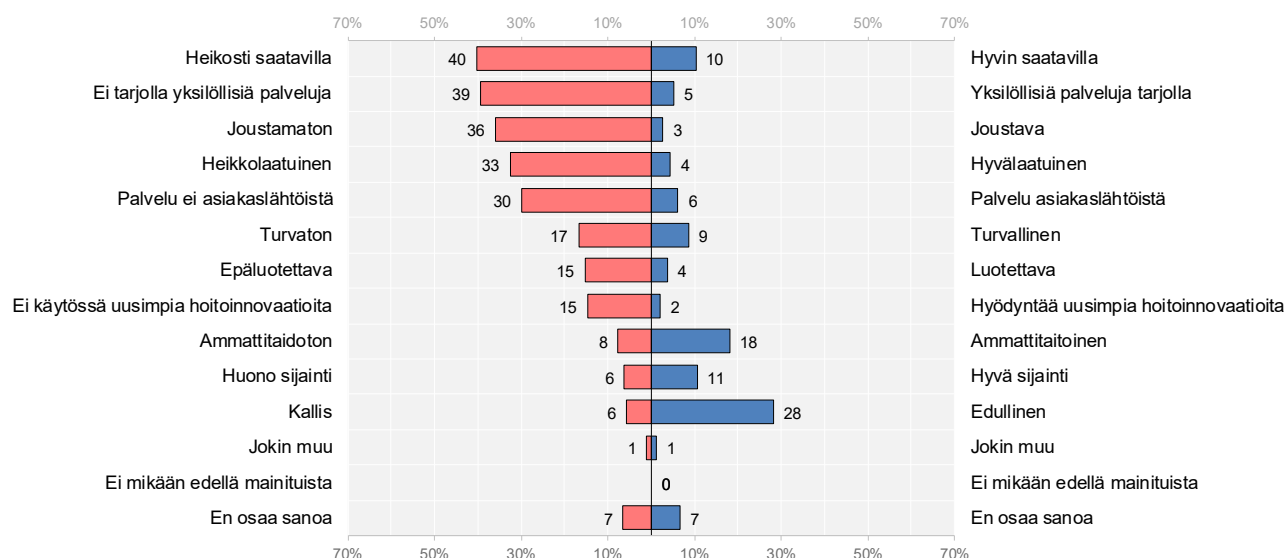
Julkista sektoria preferoivien mielikuvat siitä ovat varsin myönteisiä. Se on heidän mielestään ennen kaikkea edullista, ammattitaitoista, luotettavaa ja turvallista.

Toisaalta, vaikka he liittyvät julkiseen sektoriin paljon hyvää, he näkevät siinä myös tiettyjä heikkouksia. Moni julkista puolta suosiva arvelee palveluiden heikon saatavuuden, joustamattomuuden sekä yksilöllisten palveluiden puuttumisen olevan siellä tosiasia.

MITKÄ LUONNEHDINNAT KUVAAVAT SINUSTA PARHAITEN KO. HOIVAPALVELUJA?

KUMPAA SUOSISI: YKSITYISTÄ (N=227)

Julkiset hoivapalvelut

Yksityistä puolta suosivien näkemykset julkisen sektorin palveluista puolestaan ovat pääosin selvästi enemmän kielteiset kuin myönteiset.

Viisi ominaisuutta liittyy heidän mielissään vahvasti julkisen sektorin tarjoamiin palveluihin: heikko saatavuus, yksilöllisten palveluiden puute, joustamattomuus, heikkolaatuisuus sekä asiakaslähtöisyyden puute.

Selvästi enemmän myönteistä kuin kielteistä he liittyvät vain julkisen sektorin palveluiden hinnan edullisuuteen sekä palveluita tuottavien ammattitaitoon.

Taulukko 1. Mielikuvat yksityisistä ja julkisista hoivapalveluista. Palveluita hankkineiden ja sitä harkitsevien näkemykset (%).

	KUVA YKSITYISESTÄ		KUVA JULKISESTA	
	Hank- kinut	Hank- kimassa	Hank- kinut	Hank- kimassa
	%	%	%	%
Luotettava.....	7	10	25	13
Epäluotettava.....	14	14	9	9
Hyvälaatuinen.....	24	17	16	13
Heikkolaatuinen.....	11	12	12	16
Joustava.....	19	21	2	9
Joustamaton.....	3	4	20	23
Ammattitaitoinen.....	23	22	29	26
Ammattitaidoton.....	7	2	4	4
Hyödyntää uusimpia hoitoinnovaatioita.....	2	7	4	5
Ei käytössä uusimpia hoitoinnovaatioita.....	4	2	6	11
Kallis.....	70	69	8	8
Edullinen.....	2	4	31	40
Palvelu asiakaslähtöistä.....	24	26	18	10
Palvelu ei asiakaslähtöistä.....	14	8	17	20

Hyvä sijainti	20	21	22	20
Huono sijainti.....	4	2	9	5
Yksilöllisiä palveluja tarjolla	32	39	10	10
Ei tarjolla yksilöllisiä palveluja.....	3	2	25	33
Hyvin saatavilla	20	26	15	11
Heikosti saatavilla.....	7	15	33	40
Turvallinen.....	22	22	33	21
Turvaton	12	9	4	7

Yllä olevasta taulukosta puolestaan käyvät ilmi hoivapalveluja hankkineiden ja hankintaa harkitsevien mielikuvat sekä yksityisen että julkisen sektorin palveluista.

Kovin suuria eroja taulukosta ei nouse esiin. Kummallakin ryhmällä on varsin samantyyppinen käsitys asioista.

Vähäisistä eroista voi mainita mm. sen, että palveluita hankkineet liittävät yksityiseen sektoriin hankkimista harkitsevia vahvemmin hyvän laadun.

Hankintaa harkitsevista suurempi osa taas ajattelee, että yksityisen sektorin hoivapalvelut ovat yksilöllisiä. Myös niiden saatavuudesta hankintaa harkitsevilla on vahvempia näkemyksiä kuin niitä jo ostaneilla.

Palveluita hankkineet ovat sitä harkitsevia vakuuttuneempia julkisten hoitopalvelujen luotettavuudesta ja asiakaslähtöisyydestä. Heistä suurempi osa kuin hankintaa harkitsevista pitää niitä myös turvallisina.

Nämä taas ajattelevat tyypillisemmin kuin palveluita hankkineet, että julkisen sektorin hoivapalvelut ovat edullisia, että niitä on heikosti saatavilla ja että tarjolla ei ole yksilöllisiä palveluja.

4 Palvelusetelin toiminnan tunteminen

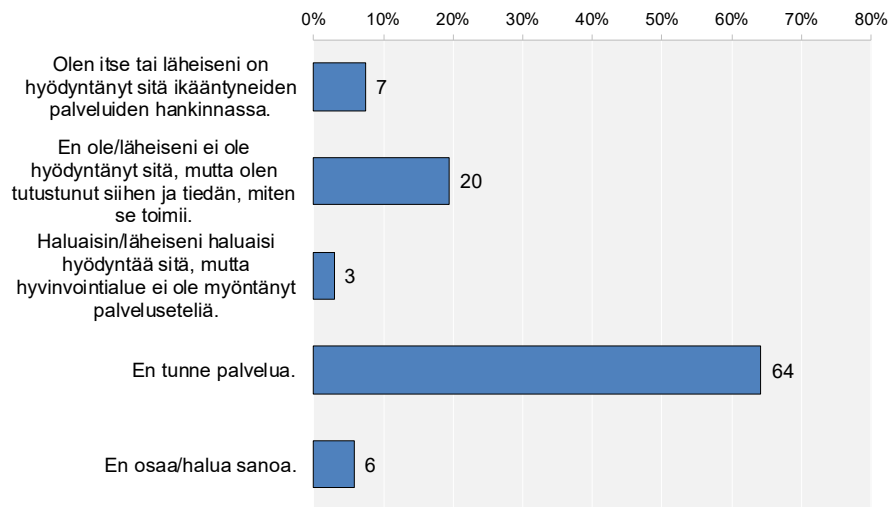
Hoivapalveluiden hankkimisessa käytettävä palveluseteli on tuttu melkein joka kolmannelle (30 %).

Seitsemän prosenttia kertoi hyödyntäneensä sitä joko itse tai läheiselleen tarkoitettujen palveluiden hankinnassa. 20 prosenttia ei ole tehnyt niin, mutta on tutustunut siihen ja tietää sen toimintaperiaatteet. Kolme prosenttia kertoi, että haluaisi joko itse tai läheinen haluaisi hyödyntää seteliä, mutta hyvinvointialue ei ole sellaista myöntänyt.

64 prosenttia ei omasta mielestään tunne palvelua.

HYVINVOINTIALUEET VOIVAT MYÖNTÄÄ PALVELUSETELIN HOIVAPALVELUN HANKKIMISEKSI. TIEDÄTKÖ, MITEN PALVELUSETELI TOIMII?

YHTEENSÄ (n=1008)

Väestöryhmien väliset erot ovat vähäisiä. Sukupuolesta tai asuinpaikasta riippumatta suurin piirtein yhtä suuri osa tuntee setelin toimintaperiaatteet.

Siitäkään eroa ei löytynyt, suosisiko yksityistä vai julkista palveluntarjoajaa: käytännössä yhtä moni molemmista on perillä palvelusetelin toiminnasta.

Pohjois- ja Itä-Suomessa asuvista keskimääräistä hieman useampi kertoi tuntevansa asiaa. Kyseisillä alueilla sitä käyttäneiden määrä ei kuitenkaan eronnut siitä, mikä se on muualla asuvien keskuudessa.

Enemmän koulutetut ja parempituloiset ovat ainakin omasta mielestään hieman paremmin perillä palveluseteliin liittyvistä asioista kuin peruskoulutetut ja vähiten ansaitsevat. Eri ikäryhmiin kuuluvista 31–39-vuotiaista keskimääräistä hieman useampi sekä tuntee setelin, että kertoo sen käytöstä.

Useampi kuin joka neljäs hoivapalveluita hankkinut kertoi palvelusetelin hyödyntämisestä. Kaikkiaan 28 prosenttia kertoi asiasta.

5 Paras vaihtoehto ikääntyneen hoivan järjestämiseen

Kotihoitoa ja palvelukotia pidetään parhaina vaihtoehtoina ikääntyneen hoivan järjestämiseen.

Tämä kävi ilmi, kun tutkimukseen osallistuneita pyydettiin tekemään valinta viiden vaihtoehtoisen tavan välillä ja valitsemaan niistä näkemyksensä mukaan paras.

Jokaiseen vaihtoehtoon oli liitetty tarkennus palvelun luonteesta.

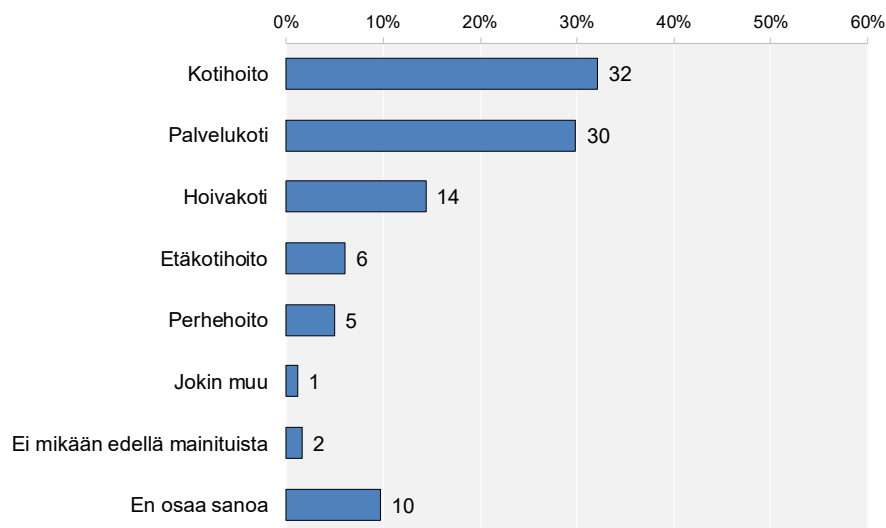
Kotihoidolla viitattiin tilanteeseen, jossa kotihoitaja käy tuomassa tarvittavat palvelut asiakkaan kotiin. 32 prosenttia piti sitä parhaana tapana.

Melkein yhtä moni (30 %) valitsi palvelukodin. Sillä tarkoitettiin yksinöllisesti räätälöitävää yhteisöllistä palvelua, jossa palvelut ovat mahdollisia yöaikaan ja tarvittaessa voi ostaa kotipalvelua tai tukipalveluja kuten vaikkapa siivousta.

Hoivakoti eli ympärivuorokautinen palveluasuminen, jossa henkilökuntaa on koko ajan paikalla, on kolmanneksi pidetyin tapa. 14 prosenttia pitää sitä parhaana.

KUN AJATTELET ITSEÄSI TAI LÄHEISTÄSI, MIKÄ SEURAAVISTA TUNTUISI
PARHAALTA VAIHTOEHDOLTA IKÄÄNTYNEEN HOMAN JÄRJESTÄMISEEN?

YHTEENSÄ (n=1008)

Etäkotihoito, jossa kotihoitaja käy tarvittaessa, kun muuten palvelut järjestetään teknisiä ratkaisuja hyödyntäen (esim. lääkeannostelu tai yhteyshoitajaan verkon kautta) sekä perhehoito (asiakas asuu perhehoitajan luona) tulisivat kyseeseen selvästi harvemmalta.

Etäkotihoito olisi paras tapa kuuden ja perhehoito viiden prosentin mielestä.

Naisten ja miesten käsityksissä on jonkin verran eroa.

Miehistä (38 %) jonkin verran useampi kuin naisista (26 %) pitää kotihoitoa parhaana vaihtoehtona. Useammalle naiselle (36 %) kuin miehelle (23 %) taas palvelukoti kuulostaa paremmalta idealta järjestää ikääntyneen hoiva.

Kotihoito on myös keskimääräistä aavistuksen verran useamman alle 40-vuotiaan mielestä paras vaihtoehto. Enintään 30-vuotiaista tätä mieltä on 38 prosenttia, 31–39-vuotiaista (37 %) käytännössä yhtä suuri osa.

Myös alemmat toimihenkilöt (42 %) ja opiskelijat (43 %) voi mainita samasta syystä.

Taajaan asutuissa (37 %) ja maaseutumaaisissa (36 %) kunnissa ajatus kotihoidosta sai hiukan myönteisemmän vastaanoton kuin pääkaupunkiseudulla (28 %).

Pääkaupunkiseutulaisista hieman suurempi osa (37 %) kuin muualla asuvista valitsi palvelukodin.

Saman valinnan teki keskimääräistä useampi johtaja tai ylempi toimihenkilö (41 %) sekä yli 85.000 euroa vuodessa ansaitsevan talouden jäsen (38 %).

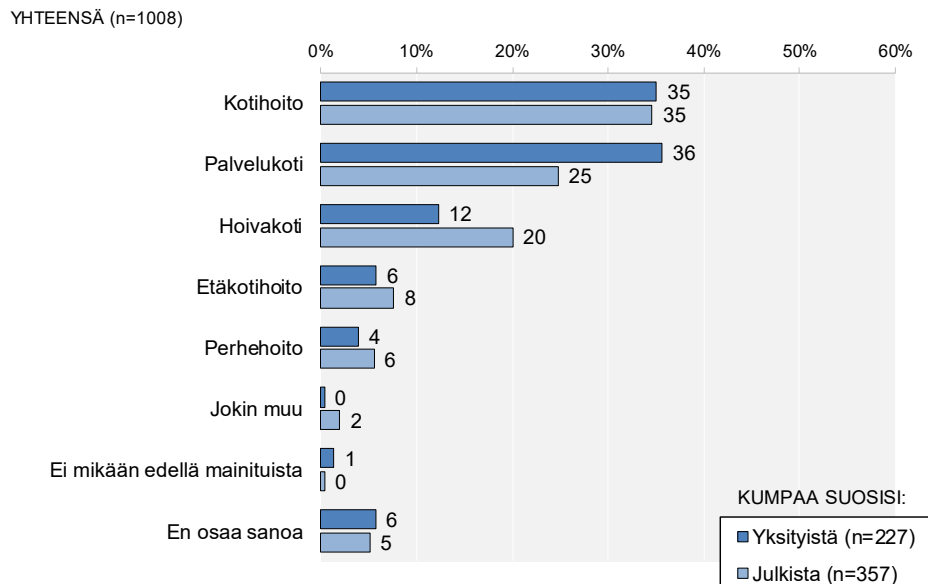
Myös eräät ylempään keskiluokkaan identifioituvat ovat sitä mieltä, että palvelukoti on paras tapa järjestää ikääntyvien hoiva. Heistä 36 prosenttia on sitä mieltä.

Vaikka muutkin tavat valittiin usein, palvelukoti oli ylemmän keskiluokan eniten suosima vaihtoehto. Alemmasta keskiluokasta se tulisi kyseeseen 29:lle ja työväenluokasta 24 prosentille.

Hoitopalveluita hankkineista 32 prosenttia pitää palvelukotia parhaana tapana. 27 prosenttia ajattelee niin hoivakodista ja 25 prosenttia kotihoidosta.

Hoivapalvelujen hankintaa harkitsevista 36 prosenttia uskoo kotihoidon olevan paras tapa järjestää asia. 30 prosenttia päätyi tässä valitsemaan palvelu- ja 15 prosenttia hoivakodin.

KUN AJATTELET ITSEÄSI TAI LÄHEISTÄSI, MIKÄ SEURAAVISTA TUNTUISI
PARHAALTA VAIHTOEHDOLTA IKÄÄNTYNEEN HOIVAN JÄRJESTÄMISEEN?

Yksityisiä ja julkisia palveluntarjoajia suosivien preferenssit ovat hieman erilaiset.

Molemmista usea (35 %) pitää kotihoitoa parhaana tapana. Yksityisiä tarjoajia suosivista vielä hieman useampi ajattelee palvelukodin (36 %) olevan paras ratkaisu.

Julkisia tarjoajia preferoivista jonkin verran harvempi (25 %) ajattelee samoin. Heistä hoivakoti (20 %) olisi joka viidennen valinta, yksityistä suosivista jonkin verran harvemman (12 %).